

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/46/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219884
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8117219884.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: O. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, XXX XX G., o zaplatenie 827,23 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9Csp/207/2017 - 146 zo dňa 18.12.2017, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e vo výrokoch II. III. a IV.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Predmet konania

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 827,23 eur spolu s úrokom vo výške 28% ročne z tejto sumy od 19.07.2017 až do zaplatenia. Svoj nárok odôvodnil tým, že dňa 18.03.2014 uzavrel so žalovanou zmluvu o bežnom účte, pričom žalovaná suma predstavuje tzv. nepovolené prečerpanie, ktoré sa úročí úrokom vo výške stanovenej sadzobníkom poplatkov.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) o podanej žalobe rozhodol nasledovne:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 321,92 €, a to v mesačných splátkach vo výške 10 € splatných vždy do 25.dňa toho-ktorého kalendárneho mesiaca, počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po kalendárnom mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, a to tak, že pri omeškaní čo len jednej splátky stáva sa splatným celé dlžné plnenie. II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá. III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v bode 3.12 všeobecných obchodných podmienok Prima banky a.s. účinných od 01.02.2014 a od 01.08.2017 v znení: Pri zúčtovaní poplatkov môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby, úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu, je pre svoju neprijateľnosť neplatná. IV. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. d, e, f), § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, § 708 ods. 1, § 710 Obchodného zákonníka a uviedol, že v prejednávanej veci nebolo umožnené žalobcovi

prostredníctvom platobnej karty čerpať finančné prostriedky presahujúce jeho prostriedky a preto nejde o prekročenie, ale o „nepovolený debet“, ktorý vytvoril žalobca účtovaním úrokov a poplatkov na ľarchu účtu žalovaného spôsobom, ako keby išlo o finančné prostriedky mu poskytnuté, čo však nezodpovedá skutočnosti. Úročenie takto umelo vytvoreného debetu považoval súd na nezákonné a zároveň neslušné a nemravné. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal skúmanie bonity žalovaného, preto je poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov. K platnému predčasnému zosplatneniu úveru nedošlo, žalovaný nie je povinný platiť úroky a poplatky, preto súd mohol žalobcovi priznať iba dlžnú istinu. Pokiaľ ide o sumu debetu, žalobca uviedol výšku 11.972,23 eur. Túto výšku súd modifikoval vzhľadom na záver o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru na sumu 11.466,92 eur. Do debetu nezahrnul nasledujúce položky: 45,- eur ako poplatok za upozornenie (debet), 419,52 eur ako úroky, 30,- eur ako poplatok za výzvu (debet), 10,79 eur ako úroky. Kredit mal výšku 11.145,- eur. Rozdiel debetu a kreditu tak predstavuje dlžnú sumu 321,92 eur. Žalovaná býva s matkou, má tri maloleté deti a manžela, ktorý býva s nimi. Mesačne poberá dávky vo výške 280,- eur. Manžel nepracuje, nepoberá žiadne dávky. Vzhľadom na sociálnu a finančnú situáciu žalovanej, tejto súd umožnil splácať dlžnú sumu v splátkach vo výške 10,- eur mesačne. V rozsahu výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky si súd osvojil odôvodnenie rozhodnutia Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/113/2015, potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/10/2016, z ktorého vyplýva cit.: „Súd sa však nemôže stotožniť s tým, že takýmto spôsobom vytvára žalobca nepovolený debetný zostatok na bežnom účte, ktorý úrokuje vysokým úrokom vo výške 28 % ročne (úroky dosahujúce takmer trojnásobok úrokových sadzieb bánk pri spotrebiteľských úveroch), napriek tomu, že klientovi žiadne peňažné plnenie vo forme napr. úveru neposkytuje. Takáto zmluvná podmienka je teda v neprospech klienta - spotrebiteľa hrubo nerovnovážna a preto neplatná a to aj napriek tomu, že v § 53 OZ uvedená nebola, keďže tam uvedený výpočet je len demonštratívny. V rámci spotrebiteľských vzťahov (ale aj obchodných) je neprípustné, aby jeden subjekt poskytoval inému subjektu odplatu bez zodpovedajúceho protiplnenia.“ O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Prevažne neúspešný žalobca nemá nárok na náhradu trov konania. Žalovanému žiadne trovy v konaní nevznikli, preto mu súd nárok na ich náhradu nepriznal.

Obsah odvolania žalobcu

4. V zákonom stanovenej lehote podal proti výroku II., III. a IV. rozsudku odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Súd nerozlišoval medzi dvoma nezávislými zmluvami, a to zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb a zmluva o poskytnutí služby povolené prečerpanie. Poplatky zaúčtované na bežnom účte žalovanej nesúviseli s poskytnutím úverového rámca formou povoleného prečerpania. Po zrušení limitu povoleného prečerpania sa vzniknuté prekročenie žalovaného spravuje ustanovenia zákona o prekročení, pričom zmluva nemusí obsahovať údaj o výške úroku. Nepovolenému prečerpaniu a jeho následkom je vo všeobecných obchodných podmienkach žalobcu venovaný osobitný bod. Všeobecné obchodné podmienky sú zverejnené na webstránke žalobcu, sú k dispozícii na každej pobočke banky a žalovaný ich mal k dispozícii aj pri podpise zmluvy o bežnom účte, pričom oboznámenie sa s nimi potvrdil svojim podpisom. Zo žiadnych zákonných ustanovení nevyplýva, čím má byť alebo musí byť tvorené prekročenie na bežnom účte. V žiadnom prípade nejde zo strany žalovaného o poplatkovanie bez primeraného protiplnenia, keďže protiplnenie dostáva jednoznačne vo forme poskytovaných služieb. Žalobca doložil na výzvu súdu lustráciu žalobcu v Spoločnom registri bankových informácií, navyše je z povahy veci zrejmé, že žalobca, ktorý viedol pre žalovaný bežný účet, mal aj vlastných interných zdrojov informácie o finančnej situácii žalovanej. Neobstojí preto tvrdenie, že žalovaný nepreukázal skúmanie bonity žalovaného. Navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zmeniť, vyhovieť žalobe v plnom rozsahu a zaviazat' žalovaného uhradiť dlžnú do troch dní od právoplatnosti rozsudku, zároveň priznať žalobcovi náhradu trov konania, ako aj odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov za konania na oboch inštanciách.

5. Žalovaná sa k doručenému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) v zmysle ustanovenia § 470 ods.

1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. V predmetom spore sa žalobca domáhal zaplata sumy nepovoleného prečerpania, ktorý vznikol na zriadenom účte žalobkyne, spolu s ročným úročným úrokom z tejto sumy vo výške 28% od 19.07.2017 až do zaplata. Povinnosť žalovanej platiť úroky vyvodzoval z bodu 3.12 všeobecných obchodných podmienok, v zmysle ktorých je majiteľ účtu povinný po dobu nepovoleného prečerpania platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“.

8. Pre spotrebiteľské zmluvy platí, že nemôžu obsahovať dojednania, ktoré sú v rozpore s požiadavkami dobrej viery alebo zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemal možnosť sa s nimi oboznámiť pred podpisom zmluvy. Ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený.

9. Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak splneniu povinnosti, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil.

10. Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný ako spotrebiteľ však túto možnosť nemal, keďže výška úroku a poplatkov nebola uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere. (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

11. Odvolací súd rešpektujúc výklad Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, v zmysle ktorého článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice, sa má vykladať v tom zmysle, že: zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne, alebo na inom trvalom nosiči, poznamenáva, že aj napriek tejto skutočnosti musí byť zachovaná požiadavka dobrej viery v záväzkovo-právnom vzťahu. V tomto smere odvolací súd pripomína závery Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I ÚS 3512/11 cit.: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složité formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“

12. Podľa názoru odvolacieho súdu, ak banka uvedie podstatné obsahové náležitosti (výška úrokovej sadzby počas doby nepovoleného prečerpania) len v rámci rozsiahlych, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročných, všeobecných obchodných podmienok, takéto konanie nemožno hodnotiť inak ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V tejto súvislosti odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/113/2015 zo dňa 15.10.2015 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/10/2016 zo dňa 24.11.2016, ktorými bola zmluvná podmienka v totožnom znení určená za neprijateľnú. Žalobca bol preto povinný zdržať sa použitia podmienky uvedenej bode 3.12. všeobecných obchodných podmienok, ako aj uplatňovania nárokov z nej vyplývajúcich. Napriek tomu žalobca v priamom rozpore so zákonom, nielenže účtoval žalovanej úroky, ale takto nezákonne zaúčtované úroky si uplatňuje v súdnom konaní. Uvedené konanie žalobcu nemožno nazvať inak ako hrubo odporujúce dobrým mravom, ktorému nemožno priznať právnu ochranu.

13. Pokiaľ sa žalobca odvoláva na úpravu § 18 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, ktorý upravuje tzv. prekročenie, pre uvedený režim sa vyžaduje, aby veriteľ umožnil spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Túto podmienku žalobca v konaní netvrdil, ani nepreukázal.

14. Keďže zmluvná podmienka, uvedená v bode 3.12 všeobecných obchodných podmienok, bola už rozsudkami všeobecných súdom Slovenskej republiky viackrát právoplatne vyslovená za neprijateľnú, súd prvej inštancie správne postupoval, keď výrokom III. rozsudku vyhlásil jej neprijateľnosť.

15. O nároku na náhradu trov konania rozhoduje súd v sporových konaniach v zmysle zásady úspechu. Porovnaním žalobného petitu a výroku rozhodnutia vo veci samej, odvolací súd dospel k záveru, že žalobca bol v konaní pred súdom prvej inštancie prevažne neúspešný, preto mu nárok na náhradu trov konania nepatrí. Uplatnená odvolacia námietka, ktorou sa žalobca domáhal priznania náhrady trov konania, preto nebol dôvodná.

16. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov dovolacieho konania patrí úspešnej žalovanej. Z obsahu súdneho spisu je však zrejmé, že žalovanej v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto jej ich náhrada nebola priznaná.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).